

เจ้าหน้าที่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ... ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสียหาย

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้ เป็นกรณีที่ศาลปกครองคุ้มครองสิทธิเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่ได้ใช้สิทธิดังกล่าวเนื่องจากเจ้าหน้าที่ทะเลาะต่อหน้าที่ ไม่ทำการเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ในเรื่องนี้ผู้ถูกฟ้องคดี (เทศบาล) ได้มีประกาศฉบับที่ 165/2553 ลงวันที่ 28 กันยายน 2553 ประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนนครชัยพร้อมทั้งกำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์ที่จะเพิ่มหรือถอนชื่อบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ยื่นความประสงค์พร้อมหลักฐาน ณ กองสวัสดิการสังคม ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2553

ผู้ฟ้องคดีมีชื่อในทะเบียนบ้านแต่ไม่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว จึงได้ไปติดต่อขอเพิ่มชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนนครชัยต่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี ณ กองสวัสดิการสังคม เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2553 แต่ประตูห้องล็อกไว้และไม่พบเจ้าหน้าที่คนใดและทราบจากคนที่อยู่ในบริเวณนั้นว่าเจ้าหน้าที่ไปจัดการเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนหนองไส และได้ไปติดต่ออีกครั้งในวันที่ 18 ตุลาคม 2553 แต่เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการให้ โดยเห็นว่าพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อแล้ว ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ใช้สิทธิเลือกตั้งและต่อมาได้นำคดีมาฟ้องศาลปกครองเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทนความเสียหาย

เรื่องนี้ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงว่า ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำอยู่ ณ กองสวัสดิการสังคม ในวันที่ 15 ตุลาคม 2553 เพื่อแนะนำผู้มาติดต่อให้ไปขอเพิ่มชื่อได้ที่หน่วยเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนหนองไสและได้ปิดประกาศไว้ ณ ห้องปฏิบัติงานกองสวัสดิการสังคม ให้ผู้มีความประสงค์เพิ่มชื่อสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ได้พร้อมหมายเลขโทรศัพท์

ปัญหา คือ การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในวันที่กำหนดเป็นการทะเลาะต่อหน้าที่หรือไม่ และการที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ใช้สิทธิเลือกตั้งเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการเพิ่มชื่อผู้ฟ้องคดีในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนนครชัยเป็นการกระทำละเมิดหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าในวันที่ 15 ตุลาคม 2553 ไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ณ กองสวัสดิการสังคม เพื่อรับคำร้องหรือดำเนินการเกี่ยวกับการขอเพิ่มหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้งออกไปดำเนินการจัดการเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนหนองไส อีกทั้ง วิธีการเพิ่มชื่อตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงไม่เป็นไปตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีเกี่ยวกับวิธีการขอเพิ่มหรือถอนชื่อ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้ประกาศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติ ดังนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศ ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถขอเพิ่มชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนนครชัย จึงเป็นการทะเลาะต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดจึงต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

สำหรับจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบชดเชยให้ผู้ฟ้องคดีนั้น ประเด็นนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ผู้ฟ้องคดีไม่มีพยานหลักฐานว่าได้รับความเสียหายตามจำนวนที่กล่าวอ้าง แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี เนื่องจากไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนนครชัยได้ ศาลปกครองชั้นต้นย่อมมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายได้ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตามนัยมาตรา 438 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้โต้แย้งค่าเสียหายที่ศาลปกครองชั้นต้นกำหนด ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทน จำนวน 2,000 บาท จึงเป็นดุลพินิจที่เหมาะสมแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 56/2557)

คดีนี้คงเป็นอุทาหรณ์ที่ดีสำหรับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ มิให้เกิดข้อบกพร่องผิดพลาดขึ้นในการบริการประชาชน ผู้มาติดต่อราชการอันเป็นภารกิจสำคัญในการให้บริการแก่ประชาชนอันเป็นการบริการสาธารณะ ดังนั้น เมื่อไรก็ตามที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือเพิกเฉยไม่ทำหรือไม่เอาใจใส่ที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบก็คือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั่นเอง ... ครับ

นายปกครอง
